

ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ АУТСОРСИНГУ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

THEORETICAL CONCEPTS OF OUTSOURCING IN ACCOUNTING

У статті розглянуто теорії аутсорсингу та підходи до стадій аутсорсингу. Встановлено, що основними теоріями, які пояснюють аутсорсинг, як процес, є теорія транзакційних витрат, теорія відносних переваг, концепція основних компетенцій, ресурсна концепція, теорія еволюційної економіки, агентська теорія, концепція знань, неокласична економічна теорія, теорія соціального обміну, теорія інформаційної економіки. Визначено можливість застосування теорій аутсорсингу для пояснення аутсорсингу в бухгалтерському обліку. Визначено етапи аутсорсингу, як процесу, в контексті процесних теорій аутсорсингу. Встановлено необхідність доповнення існуючих теорій аутсорсингу біхевіористською теорією поведінкової економіки, що дозволить покращити практичний аспект реалізації аутсорсингу в бухгалтерському обліку, як процесу.

Ключові слова: аутсорсинг, аутсорсинг в бухгалтерському обліку, бухгалтерський облік, теорії аутсорсингу, концепції аутсорсингу.

В статье рассмотрены теории аутсорсинга и подходы к стадиям аутсорсинга. Установлено, что основными теориями, которые объясняют аутсорсинг, как процесс, являются: теория транзакционных издержек, теория относительных преимуществ, концепция основных компетенций, ресурсная концепция, теория эволюционной экономики, агентская теория, концепция знаний, неоклассическая экономическая теория, теория социального обмена, теория информационной экономики. Определена возможность применения теорий

аутсорсинга для объяснения аутсорсинга в бухгалтерском учете. Определены этапы аутсорсинга как процесса в контексте процессных теорий аутсорсинга. Установлена необходимость дополнения существующих теорий аутсорсинга бихевеиористской теорией поведенческой экономики, что позволит улучшить практический аспект реализации аутсорсинга в бухгалтерском учете как процесса.

Ключевые слова: аутсорсинг, аутсорсинг в бухгалтерском учете, бухгалтерский учет, теории аутсорсинга, концепции аутсорсинга.

The paper examines the theory of outsourcing and approaches to outsourcing stages. It is established that the main theories that explain outsourcing as a process are the theory of transaction costs, the theory of relative advantages, the concept of core competencies, the resource concept, the theory of evolutionary economics, agency theory, the concept of knowledge, neo-classical economic theory, the theory of social exchange, the theory of information economics. The possibility of applying theories of outsourcing to explain the outsourcing in accounting is determined. The stages of outsourcing as a process in the context of outsourcing process theories are determined. The necessity of supplementing the existing outsourcing theories with the behaviouristic theory of behavioural economics is established, which will improve the practical aspect of outsourcing implementation in accounting as a process.

Key words: outsourcing, outsourcing in accounting, accounting, outsourcing theory, outsourcing concept.

УДК 657.1

Ляхович Г.І.

к. держ. упр., доцент, директор
Івано-Франківський навчально-науковий
інститут менеджменту
Тернопільського національного
економічного університету

Постановка проблеми. Аутсорсинг доволі стрімко набирає обертів у сучасних умовах ведення бізнесу. Ідея передачі певних бізнес-процесів або виробничих функцій для виконання іншим підприємствам може мати позитивний ефект, що виявляється у зменшенні витрат, оптимізації процесів, підвищенні рентабельності, підвищенні якості готової продукції або послуг тощо. Проте, теоретичне підґрунтя аутсорсингу є мало-дослідженим. У різних сферах аутсорсинг зумовлений різними причинами та може мати різні наслідки, а прийняття рішення про передачу частини бізнес-процесів підприємства на аутсорсинг на основі теоретичного підґрунтя дозволить підвищити ефективність такого рішення.

На сьогодні перед науковцями постає проблема теоретичного обґрунтування аутсорсингу в сфері надання послуг з ведення бухгалтерського обліку. Проте, залишається відкритим питання щодо того, які ж взагалі існують теоретичні концепції аутсорсингу та як вони співвідносяться із практикою аутсорсингу в сфері бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляду питань аутсорсингу присвятили

дослідження такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: Т. Алімов, Б. Анікін, В. Боков, О. Білоус, П. Брін, В. Вайнштейн, І. Грозний, О. Добронравов, О. Єрмошина, А. Загородній, С. Баден-Фуллер, К. Кетлер, Д. Таргет, В. Хайт, Дж.Б. Хейвуд, Дж. Хендрі та інших.

Формулювання цілей статті. Дослідити теоретичні концепції аутсорсингу та визначити ті теорії, які найкраще описують процес аутсорсингу в сфері бухгалтерського обліку з метою їх подальшого використання для організації та управління аутсорсингом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Явище аутсорсингу все більше стає об'єктом уваги не лише у сфері теорії, але й у сфері практики. У широкому розумінні аутсорсинг – це процес встановлення та управління договірними відносинами із зовнішнім постачальником для забезпечення потужностей, які раніше забезпечувалися підприємством самостійно [13]. Враховуючи весь спектр використання аутсорсингу, на сьогодні існує лише декілька теоретичних концепцій, що відображають фактичні етапи аутсорсингу, що формують його структуру.

Аналіз позицій вчених щодо процедур, які застосовуються для прийняття рішення щодо використання аутсорсингу, свідчить, що не існує єдиного підходу у вирішенні цього питання. Зрозуміло, що кожен з етапів повинен дати відповідь на конкретні питання, які виникають у менеджменту компанії при прийнятті рішення про передачу на аутсорсинг певного бізнес-процесу. Поетапний підхід до вирішення даного питання є не випадковим, оскільки процедура прийняття рішення про доцільність використання аутсорсингу, вибір компанії, проведення переговорів та виконання завдання є процесом.

Циклічна і цілісна характеристика процесу аутсорсингу відбувається в рамках теорії еволюційної економіки [14]. Теорія еволюційної економіки лежить в основі процесних теорій і саме ці теорії застосовуються для пояснення процесів суспільного розвитку. Процес аутсорсингу – це складна структура, що складається з численних заходів та дій, що вирішує багато управлінських дилем. Аутсорсинг у сфері бухгалтерського обліку покликаний оптимізувати витрати підприємства на ведення бухгалтерського обліку та забезпечити якість облікової інформації.

Загалом можна виділити кілька теоретичних концепцій, що пояснюють феномен аутсорсингу. Розкриємо сутність кожної з теорій та визначимо, яким чином можна її застосувати для пояснення феномену аутсорсингу в сфері бухгалтерського обліку.

Теорія транзакційних витрат. Теорія транзакційних витрат – це найбільш використовувана теорія аутсорсингу. Даною теорією послуговуються для продукування найкращих інструментів при прийнятті рішень щодо аутсорсингу та підготовки механізмів аутсорсингу. Зручність цієї теорії полягає в тому, що вона розглядає підприємство, як сукупність операцій, бізнес-процесів. Кожна операція, що здійснюється на підприємстві, супроводжується витратами на її проведення. При цьому основоположним є питання – чому ці операції здійснюються саме підприємством? Відповідь полягає в тому, що вартість таких операцій буде меншою, якщо вони здійснюватимуться структурними підрозділами підприємства, що пояснює класична теорія транзакційних витрат Р. Коуза в контексті теорії фірми. Проте, іноді виникає ситуація, коли такі операції економічно вигідніше доручити виконувати стороннім суб'єктам, а порівнюється така ефективність через транзакційні витрати.

Теорія транзакційних витрат спочатку використовувалася на етапі перегляду умов співпраці між підприємствами щодо умов аутсорсингу, проте, пізніше її почали використовувати і для пояснення складності угод щодо аутсорсингу.

Хоча теорія транзакційних витрат явно не використовується для вивчення етапу відбору постачальників послуг з аутсорсингу, її підтеорії застосовувалися для визначення структури та змісту аутсорсингових контрактів.

Таблиця 1

Етапи процесу аутсорсингу

Автор	Етап процесу аутсорсингу				
	Підготовка	Вибір контрагента	Передача	Управління співпрацею	Перегляд умов співпраці
Грівер М.Ф. (Greaver M.F.) [8]	Планування ініціативи; Дослідження стратегічних наслідків; Аналіз витрат	Відбір провайдерів; Проведення переговорів щодо умов договору	Передача ресурсів	Управління співпрацею	–
Момм Дж. (Momme J.) [13]	Порівняльний аналіз; Прийняття та затвердження	Проведення переговорів щодо умов договору	Виконання проекту та його передача	Управління співпрацею	Припинення контракту
Францешіні Ф. (Franceschini F.) та ін. [6]	Внутрішній цільовий аналіз; Зовнішній цільовий аналіз	Проведення переговорів щодо умов договору; Виконання договору	–	Управління співпрацею	–
Корбет М.Ф. (Corbett M.F.) [5]	Ідея; Оцінка	Впровадження	Передача результату	Управління співпрацею	–
Клік Р.Л. (Click R.L.), Дьюнінг Т.Н. (Duening T.N.) [4]	Аналіз можливостей	Вибір постачальника; Укладання контракту	Передача результату	Управління співпрацею	–
Макайвор Р. (McIvor R.) [12]	Аналіз внутрішньої ситуації	Розробка стратегії співпраці	Впровадження, управління та оцінка співпраці	–	–

Незважаючи на те, що теорія транзакційних витрат широко застосовувалася, вона містить і ряд недоліків. Зокрема: М. Ласіт та Л. Вілкокс [10] встановили, що дана теорія пояснює лише окремі рішення IT-компаній, але зовсім не пояснює обрану ними стратегію для передачі певних робіт на аутсорсинг. Також теорія зазнає критики через те, що для аналізу вона використовує лише транзакцію і не враховує попередні домовленості між фірмами та не враховує динамічність сучасного світу.

Враховуючи переваги та недоліки теорії транзакційних витрат можемо стверджувати, що вона придатна до використання у сфері бухгалтерського обліку, оскільки дозволяє порівняти витрати на ведення бухгалтерського обліку власними силами або ж використання послуг сторонніх організацій. Крім того, вона придатна для застосування на всіх етапах процесу аутсорсингу бухгалтерських функцій.

Теорія відносних переваг. Теорія відносних переваг описує та пояснює, як фірми отримують та підтримують конкурентні переваги в рамках економічних відносин [12]. Її основна теза полягає в концепції відносних рент, які використовуються для пояснення того, як підприємства обирають своїх майбутніх аутсорс-партнерів та модель співпраці з ними. Дана теорія використовується на етапі управління відносинами в сфері аутсорсингу та на етапі перегляду умов співпраці. Це робить реляційний погляд єдиною теорією, яка була застосована у дослідженні всіх етапів процесу аутсорсингу. Таким чином, це єдина теорія, яка застосовувалася для дослідження на кожному етапі процесу аутсорсингу.

Концепція основних компетенцій. Концепція основних компетенцій була розроблена на основі ресурсної теорії. Основні компетенції виявляються у колективному навчанні в організації, особливо у навчанні того, як координувати різноманітні виробничі навички та інтегрувати значні технологічні потоки. Застосування концепції основних компетенцій у аутсорсингу стало дуже популярним серед дослідників. Ця концепція переважно використовується для розробки та тестування різних аргументів щодо прийняття рішень про аутсорсинг за умови, що основні види діяльності здійснюватимуться підприємством самостійно. Навчання і комунікації в рамках даної концепції також можуть застосовуватись на етапі управління співпрацею та на етапі перегляду умов співпраці. Компетенції постачальника розглядаються, як один із найважливіших факторів, що впливають на успіх аутсорсингу [11].

Варто відзначити, що дана концепція цілком прийнятна для використання щодо аутсорсингу у сфері бухгалтерського обліку, оскільки оцінка компетенцій персоналу аутсорсингової фірми суттєво впливає на якість надання послуг. Цей фак-

тор також впливатиме на рішення про співпрацю в подальшому з аутсорсинговою фірмою.

Ресурсна концепція. В основі даної концепції лежить ідея про забезпеченість підприємства ресурсами для виконання певного виду бізнес-процесів. Основною передумовою ресурсоспроможності є те, що ресурси та можливості можуть суттєво відрізнятись між різними фірмами, і ці відмінності можуть бути стійкими в часі [3]. Якщо ресурси і можливості фірми поєднані належним чином, то вони можуть створювати конкурентні переваги для фірми. Ресурсний підхід до аутсорсингу ґрунтується на припущенні про те, що суб'єкт господарювання, який має дефіцит цінних, рідкісних, неповторних ресурсів і можливостей, має прагнути до забезпеченості такими ресурсами за рахунок зовнішнього залучення зі сторони. Тому найбільш ефективним використанням даної теорії є на етапі підготовки процесу аутсорсингу для обґрунтованого прийняття рішення на етапі вибору контрагентів для аутсорсингу. Теорія має значний потенціал для застосування на етапі управління співпрацею та перегляду умов співпраці з позиції її використання для виявлення ключових моментів щодо забезпеченості необхідними ресурсами.

Теорія еволюційної економіки. Вперше теорія еволюційної економіки згадується ще в 19-му столітті, проте, більш широкого поширення зазнала після роботи Нельсона та Вінтерса у 1982 році. Теорія бере свій початок з дарвінізму і включає деякі припущення теорії еволюції видів Ч. Дарвіна, переведені на економічний аспект. Ці припущення наступні [1]:

- Агенти (особи та організації) ніколи не можуть бути абсолютно поінформованими, і вони повинні оптимізувати свою діяльність в локальному аспекті, а не в глобальному;
- Прийняття рішень агентів, як правило, пов'язане з правилами, нормами та інституціями;
- Агенти певною мірою здатні імітувати правила інших агентів, навчитися цим правилам та створювати власні нові правила;
- Процеси імітації та інновацій характеризуються значним ступенем кумулятивності, але вони можуть бути перервані випадковими розривами;
- Взаємодія між агентами, як правило, здійснюється в умовах нерівноважних ситуацій, а результатом є успіх або невдача різних варіантів розвитку підприємства;
- Процеси змін, що виникають в контексті вищезазначених припущень є недетермінованими, відкритими та незворотними.

Зазначені припущення роблять теорію еволюційної економіки надзвичайно придатною для аутсорсингу. Проте, фактичне використання теорії мало місце переважно на етапі управління відносинами.

Агентська теорія. Основна увага агентської теорії спочатку була пов'язана з відносинами між менеджерами та зацікавленими сторонами, але протягом

деякого часу вони поширювали пояснення відносин між двома суб'єктами з різних компаній. Саме в контексті аналізу відносин між суб'єктами аутсорсингу можна застосувати агентську теорію і щодо аутсорсингу в бухгалтерському обліку. Витоки проблем, які покликана була вирішити агентська теорія, пов'язані з несприятливим вибором [2] і повинні бути вирішені шляхом моніторингу та поєднання зусиль агентів [3]. Отже, агентська теорія може бути застосована на підготовчому етапі аутсорсингового процесу, хоча в окремих випадках може бути застосована і на етапі управління співпрацею та на етапі перегляду умов співпраці.

Концепція знань. Концепція на основі знань дає змогу зрозуміти, як люди взаємодіють для виробництва товарів та послуг. Концепція на основі знань виділяє два способи того, як знання розподіляються між діловими партнерами: формування знань та застосування знань. Дана теорія використовується для того, щоб продемонструвати, що обмін знаннями позитивно впливає на процес аутсорсингу на етапі управління відносинами та позитивно впливає на етапі проведення переговорів. Оскільки актуальні знання у сфері бухгалтерського обліку є запорукою ефективної системи бухгалтерського обліку як інформаційної підсистеми управління підприємством, то дана теорія також може бути застосована для бухгалтерського аутсорсингу.

Неокласична економічна теорія. Основними характеристиками неокласичної економічної теорії є [9]:

- Припущення про раціональну поведінку економічних агентів, спрямовану на максимізацію ефективності;
- Орієнтованість на досягнення або рух до рівноважних станів;
- Відсутність інформаційної проблеми.

Неокласична теорія пояснює початкові мотиви аутсорсингу, продемонстровані деякими новаторськими компаніями, такими, як Kodak. Проте, теорія отримала значну критику через неможливість пояснити сучасні бізнес-процеси. Особливо були критиковані поняття раціональності та відсутність проблеми забезпеченості економічних агентів інформацією. Проте, Геттшалк і Соллі-Сетер [7] показали, що неокласична економічна теорія пояснює критичні фактори успіху аутсорсингу, які оцінюються на етапі перегляду умов співпраці економічних агентів щодо аутсорсингу.

Теорія соціального обміну. Теорія соціального обміну пояснює міжособистісні відносини, позиціонуючи економічну вартість, аналіз вигоди як передумову для соціальної участі та обміну. Теорія передбачає, що обмін ресурсами (матеріальними або соціальними) є основною формою взаємодії людини. Соціальний обмін це постійний взаємний процес, в якому дії агентів залежать від отриманих вигод від дій інших агентів [7]. Дана теорія була

використана в поєднанні з теорією транзакційних витрат для пояснення зміни поведінки суб'єктів на етапі розгляду можливостей подальшої співпраці.

Теорія інформаційної економіки. Загальновідомо, що існує проблема асиметричності інформації, а тому й існують теорії, які пояснюють причини того, що різні економічні суб'єкти володіють різним ступенем доступу до інформації. Однією з перших робіт у цій сфері була розробка теорії пошуку. Іншою ключовою концепцією інформаційної економіки є концепція сигналізації, розроблена Спенсом. Його дослідження стосується ринків, на яких відбувається сигналізація і в яких первинні сигналізатори відносно численні і на ринку достатньо рідко буває ситуація, коли вони не планують інвестувати в придбання репутації. Застосування теорії інформаційної економіки в аутсорсингу пов'язане з процесом пошуку інформації, вибором контрагента та укладенням з ним договору. Проте, теорія інформаційної економіки не була широко використана у вивченні процесу аутсорсингу.

Висновки. У більшості теорій процесу аутсорсингу увага зосереджується на певних проблемах, що виникають на етапах цього процесу. Проблема, що виникає при застосуванні процесного підходу до процесу аутсорсингу, полягає в тому, що необхідно обирати між різними можливими результатами. У принципі можливо знайти оптимальний варіант вирішення цієї проблеми, проте, кращий результат можна отримати, якщо дослідити аутсорсинг з позиції його динаміки. Ідея такого вирішення проблеми полягає в тому, що керівники підприємств, котрі вступають в економічні відносини щодо аутсорсингу, будуть враховувати результати попередніх рішень у подібних ситуаціях.

Використовуючи підхід, за якого аутсорсинг розглядається в динаміці, виникає необхідність дослідження аутсорсингу, як еволюційного процесу. Еволюційне мислення в економіці та загалом у соціальних науках дозволило досягнути значних успіхів, проте, щодо аутсорсингу, то такого підходу буде замало для отримання вагомих результатів. Необхідно враховувати також поведінковий аспект суб'єктів аутсорсингу до інтерпретації цього процесу. Тобто виникає необхідність доповнювати існуючі теорії новими, запозичуючи їх з економічної теорії, наприклад, теорії поведінкової економіки, що дозволить вдосконалювати теорію аутсорсингу та покращувати його ефективність на практиці.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Andersen E.S. (1994) *Evolutionary Economics, Post-Schumpeterian Contributions*, Pinter, London.
2. Arrow K.J. (1985) "The economics of agency", in *Principals and Agents: the Structure of American Business*, Harvard Business School Press, Boston.
3. Barney J.B., Hesterly W. (1996) "Organizational Economics: Understanding the Relationship between

Organizations and Economic Analysis”, in Clegg S.R., Hardy C., Nord W.R. (Eds.) *Handbook of Organization Studies*, Sage Publications, London.

4. Click R.L., Duening T.N. (2005) *Business Process Outsourcing: The Competitive Advantage*, John Wiley & Sons, Hoboken.

5. Corbett M.F. (2004) *The outsourcing revolution: Why it makes sense and how to do it right*, Dearborn Trade Publishing, Chicago.

6. Franceschini F., Galetto M., Pignatelli A., Varetto M. (2003) “Outsourcing: guidelines for a structured approach”, *International Journal of Benchmarking*, 10, 3, pp. 246-260.

7. Gottschalk P., Solli-Saether H. (2005) “Critical success factors from IT outsourcing theories: an empirical study”, *Industrial Management & Data Systems*, 105, 6, pp. 685-702.

8. Greaver M.F. (1999) *Strategic Outsourcing: A Structured Approach to Outsourcing Decisions and Initiatives*, AMACOM, New York.

9. Hodgson G.M. (1994) “Critique of Neoclassical Microeconomic Theory”, in Hodgson G.M., Samuels W.J., Tool M.R., *The Elgar Companion to Institutional and Evolutionary Economics*, Edward Elgar, Aldershot.

10. Lacity M., Willcocks L. (1995) “Interpreting Information Technology Sourcing Decisions from a Transaction Cost Perspective: Findings and Critique”, *Accounting, Management and Information Technology*, 5, 3/4, pp. 204-244.

11. Levina N., Ross J.W. (2003) “From the Vendor’s Perspective: Exploring the Value Proposition in Information Technology Outsourcing”, *MIS Quarterly*, 27, 3, pp. 331-364.

12. McIvor R. (2005) *The Outsourcing Process*, Cambridge, Cambridge.

13. Momme J. (2001) *Outsourcing Manufacturing to Suppliers*, PhD dissertation, Department of Production Aalborg University, Aalborg.

14. Nelson R.R., Winter S.G. (1982) *An evolutionary theory of economic change*, Belknap, Cambridge.

2. Arrow K.J. (1985) “The economics of agency”, in *Principals and Agents: the Structure of American Business*, Harvard Business School Press, Boston.

3. Barney J.B., Hestery W. (1996) “Organizational Economics: Understanding the Relationship between Organizations and Economic Analysis”, in Clegg S.R., Hardy C., Nord W.R. (Eds.) *Handbook of Organization Studies*, Sage Publications, London.

4. Click R.L., Duening T.N. (2005) *Business Process Outsourcing: The Competitive Advantage*, John Wiley & Sons, Hoboken.

5. Corbett M.F. (2004) *The outsourcing revolution: Why it makes sense and how to do it right*, Dearborn Trade Publishing, Chicago.

6. Franceschini F., Galetto M., Pignatelli A., Varetto M. (2003) “Outsourcing: guidelines for a structured approach”, *International Journal of Benchmarking*, 10, 3, pp. 246-260.

7. Gottschalk P., Solli-Saether H. (2005) “Critical success factors from IT outsourcing theories: an empirical study”, *Industrial Management & Data Systems*, 105, 6, pp. 685-702.

8. Greaver M.F. (1999) *Strategic Outsourcing: A Structured Approach to Outsourcing Decisions and Initiatives*, AMACOM, New York.

9. Hodgson G.M. (1994) “Critique of Neoclassical Microeconomic Theory”, in Hodgson G.M., Samuels W.J., Tool M.R., *The Elgar Companion to Institutional and Evolutionary Economics*, Edward Elgar, Aldershot.

10. Lacity M., Willcocks L. (1995) “Interpreting Information Technology Sourcing Decisions from a Transaction Cost Perspective: Findings and Critique”, *Accounting, Management and Information Technology*, 5, 3/4, pp. 204-244.

11. Levina N., Ross J.W. (2003) “From the Vendor’s Perspective: Exploring the Value Proposition in Information Technology Outsourcing”, *MIS Quarterly*, 27, 3, pp. 331-364.

12. McIvor R. (2005) *The Outsourcing Process*, Cambridge, Cambridge.

13. Momme J. (2001) *Outsourcing Manufacturing to Suppliers*, PhD dissertation, Department of Production Aalborg University, Aalborg.

14. Nelson R.R., Winter S.G. (1982) *An evolutionary theory of economic change*, Belknap, Cambridge.

REFERENCES:

1. Andersen E.S. (1994) *Evolutionary Economics, Post-Schumpeterian Contributions*, Pinter, London.

THEORETICAL CONCEPTS OF OUTSOURCING IN ACCOUNTING

Nowadays scientists face the problem of theoretical justification of outsourcing in the field of providing accounting services. However, the question as to what theoretical outsourcing concepts exist and how they relate to the practice of outsourcing in the field of accounting remains.

The main purpose of the paper is to examine the theoretical concepts of outsourcing and to identify theories that best describe the outsourcing process in the field of accounting with a view to their further use for the organization and management of outsourcing.

The paper examines the theory of outsourcing and approaches to outsourcing stages. It is established that the main theories that explain outsourcing as a process are the theory of transaction costs, the theory of relative advantages, the concept of core competencies, the resource concept, the theory of evolutionary economics, agency theory, the concept of knowledge, neoclassical economic theory, the theory of social exchange, the theory of information economics. The possibility of applying theories of outsourcing to explain the outsourcing in accounting is determined. The stages of outsourcing as a process in the context of outsourcing process theories are determined. The necessity of supplementing the existing outsourcing theories with the behavioural theory of behavioural economics is established, which will improve the practical aspect of outsourcing implementation in accounting as a process.

Most outsourcing concepts focus on certain problems that arise at the stages of this process. The problem that arises when applying a process approach to the outsourcing process is that it is necessary to choose between the various possible outcomes. Generally, it is possible to find an optimal solution to this problem, but a better result can be obtained by examining outsourcing from the position of its dynamics. The idea of solving this problem is that managers of enterprises entering into economic relations regarding outsourcing will take into account the results of previous decisions in similar situations.

Thus, there is a need to complement the existing theories with new ones, borrowing them from economic theory, for example, the theory of behavioural economics, which will improve the theory of outsourcing and improve its efficiency in practice.